

YTTRANDE

2018-09-18

Dnr 102–2018/4153

Regeringskansliet

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.df.remiss@regeringskansliet.se

Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering

SOU 2018:25

Regeringskansliets dnr Fi2018/01418/DF

Lantmäteriet har mottagit remissen med begäran om yttrande på Digitaliseringsrättsutredningens betänkande. Lantmäteriet tillstyrker i huvudsak de förslag och rekommendationer som presenteras i betänkandet.

Allmänna synpunkter

Lantmäteriet vill i synnerhet betona vikten av att det sker en samlad översyn av de särskilda registerförfattningarna. Lantmäteriet ansvarar för ett flertal registerförfattningar och möter med dem betydande tillämpningssvårigheter, samtidigt som det är svårt att tillmötesgå det ökande behovet av digitalt informationsutbyte. Lantmäteriet ansluter sig till synen som presenteras i Digitaliseringsrättsutredningens betänkande att de svenska registerförfattningarna i stort utgör ett lapptäcke av bestämmelser som kan vara både svåröverskådliga och svårtillämpbara (se s. 83).

Lantmäteriet framhöll denna synpunkt i yttrandet på SOU 2017:39 Ny dataskyddslag (Lantmäteriets dnr 102–2017/2341) och anförde då att en översyn av registerförfattningarna borde ha skett i samband med införandet av dataskyddsförordningen och därtill kompletterande bestämmelser i svensk rätt.

I takt med teknikutvecklingen och den ökande digitaliseringen ökar behovet av effektivt informationsutbyte mellan myndigheter. En översyn av de särskilda registerförfattningarna för att åstadkomma mer effektivt och enhetligt informationsutbyte mellan myndigheter är därför en absolut nödvändig förutsättning för en effektiv digital förvaltning.

Vidare anser Lantmäteriet att det är viktigt att informationssäkerhetsarbetet hos myndigheter och kommuner fortsätter att prioriteras. Det är därför ett välkommet förslag att regeringen låter utreda

frågan om en gemensam informationssäkerhetslag både för statliga myndigheter och kommuner.

Därutöver har Lantmäteriet följande synpunkter på Digitaliseringsrättsutredningens betänkande.

Avsnitt 5 Hindrande lagstiftning

Utredningens kartläggning visar att det inom förvaltningen upplevs att det finns ett stort antal juridiska hinder för fortsatt digitalisering av förvaltningen. Lantmäteriet delar i stort dessa upplevelser. Lantmäteriet vill framhålla att utredningens kartläggning bör tjäna som underlag för regeringens fortsatta arbete med digitalisering av förvaltningen.

Avsnitt 7 Automation i förvaltningen

Lantmäteriet tillstyrker de förslag som presenteras i kapitlet och har inga ytterligare synpunkter.

Avsnitt 8.3 Digital kommunikation med enskilda

Lantmäteriet tillstyrker utredningens förslag i denna del. Att digital kommunikation ska väljas i första hand, och att det förtydligas i lag, är välkommet, i synnerhet för att nå målen i Digitalt först.

Lantmäteriet vill dock betona att sådan utveckling inte får ske på individens bekostnad och att möjlighet till icke digital kommunikation alltså måste kvarstå, i alla fall under en längre övergångsperiod. Den som kommunicerar på så vis med en myndighet får inte försättas i ett sämre läge än den som kommunicerar digitalt.

Avsnitt 8.4 Eget utrymme

Lantmäteriet avstyrker förslaget att ge Datainspektionen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och ytterligare en myndighet i uppdrag att ta fram riktlinjer för myndigheters arbete med tjänster innefattande eget utrymme.

Förslaget grundar sig på den i betänkandet framställda bedömningen att det finns en osäkerhet kring rättsläget kring bestämmelsen i 2 kap. 10 § TF. Nämda bestämmelse är central för den tekniska utformningen av eget utrymme och tillämpning av bestämmelsen för utformning av eget utrymme sker redan idag i stor utsträckning.

Lantmäteriet anser att det idag finns stöd för att eget utrymme kan utformas på ett sådant sätt att bestämmelsen i 2 kap. 10 § TF blir tillämplig. Detta med beaktande dels av regeringens uttalande i prop. 2016/17:198 och de vägledningar som e-Sam har publicerat i frågan.

Att en myndighet ges i uppdrag att tolka dessa bestämmelser i enlighet med förslaget i betänkandet, dock genom allmänna råd utan bindande verkan, riskerar att ha motsatt effekt på tydligheten och kan bidra till ytterligare osäkerhet i fråga tillämpningen av 2 kap. 10 § TF, särskilt under tiden som sådana riktlinjer är under framtagande. Klargöranden av bestämmelsens tillämplighet bör snarast vara en fråga för domstol eller rättsutveckling.

Avsnitt 9 Informationssäkerhet

Lantmäteriet tillstyrker utredningens förslag att regeringen bör låta utreda frågan om gemensamt informationssäkerhetsarbete. Frågan om informationssäkerhet blir allt viktigare i den digitala förvaltningen och särskilt vid ökande informationsutbyten mellan myndigheter och kommuner. Därför är Lantmäteriet positiv till att förslaget omfattar att utreda även kommuners informationssäkerhetsarbete, särskilt då informationsutbyten inte sker bara mellan statliga myndigheter utan även mellan kommuner och statliga myndigheter.

Inom ramen för sådan utredning bör även frågan om aggregerade data, sammanställda data från olika källor tas i beaktande, då det är en användning av data som sannolikt enbart kommer att öka med tiden (se även betänkandets kap. 8.5).

Även frågan om att ge en myndighet ansvar för tillsyn över det övergripande informationssäkerhetsarbetet i hela den offentliga förvaltningen bör i sammanhanget utredas.

Avsnitt 10 Tystnadsplikt för privata leverantörer

Utredningens förslag, att en bestämmelse om tystnadsplikt ska införas, grundar sig på att det finns en oklarhet kring när uppgifter ska anses vara röjda eller inte. Utredningen lämnar dock frågan om när uppgifter ska anses vara röjda obesvarad och oklarheten kan sägas bestå. Lantmäteriet är av uppfattningen att det redan genom e-Sams vägledning finns stöd för myndigheter att bedöma när uppgifter ska anses vara röjda enligt OSL och att med stöd av dessa kravställa för utkontraktering av lagring av sekretessreglerade uppgifter.

Lantmäteriet motsätter sig däremot inte i sig ett införande av en straffsanktionerad bestämmelse om tystnadsplikt, men anser att ett införande av en sådan bestämmelse bör förenas med ett klargörande om när röjande enligt OSL ska anses ha skett.

Avsnitt 11 It-avtal

Lantmäteriet tillstyrker de förslag som presenteras i kapitlet och har inga ytterligare synpunkter.

Avsnitt 12 Rättsutveckling för den digitala förvaltningen

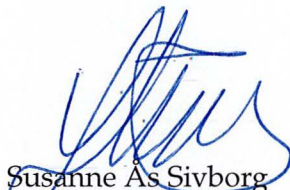
Lantmäteriet tillstyrker de förslag som presenteras i kapitlet och har inga ytterligare synpunkter.

Avsnitt 13 Rapportering av arbete med it och digitalisering

Lantmäteriet tillstyrker de förslag som presenteras i kapitlet och har inga ytterligare synpunkter.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Susanne Ås Sivborg. I ärendets slutliga handläggning har biträdande generaldirektör Anders Lundquist, chefsjurist Tomas Öhrn, informationssäkerhetschef Svetlana Vikström, samt juristerna Berit Wennström, Asko Annala, Linda Holmström och Mathea Franzén deltagit, den sistnämnda som föredragande.

För Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg
Generaldirektör

Mathea Franzén
Föredragande